

Αθηναΐδα - Ευδοκία (408 - 450)

της Σ. Ροδοπούλου

Η Αθήνα τρόμαξε να συνέλθει απ' την τρομακτική καταστροφή, που της προκάλεσαν οι Έρουλοι το 276 μ.Χ. μια άγρια σκανδιναβική φυλή. Δεν άφησαν πέτρα στην πέτρα. Όλη τους η μανία περισσότερο στράφηκε στην αγορά και στις γύρω οικοδομές. Ευτυχώς δεν πείραξαν την Ακρόπολη. Πολλοί κάτοικοι σφάχτηκαν κι ακόμη πιο πολλοί την εγκατέλειψαν. Πέρασε ένας αιώνας και κάτι, για να ξανάβρει λίγο τον εαυτό της.

Η Αθηναΐδα γεννήθηκε σε μια πόλη, που είχε πάλι μεγαλώσει σ' έκταση τόσο, όσο και στην κλασική εποχή. Δεν είχε βέβαια τ' αρχαίο μεγαλείο της. Ένας αέρας όμως πνευματικότητας, φορτωμένος ιστορία και μνήμες ακριβές κυριαρχούσε. Κάτω απ' το σμαραγδένιο ουρανό της Αττικής έλαμπαν πάντα, τ' αθάνατα μνημεία και σα λαμπρό αστέρι, άστραφτε τα χρυσά δόρυ της Αθηνάς πάνω στην Ακρόπολη, δίνοντας κουράγιο στους ναυτικούς.

Διοικητής ήταν ο έπαρχος Ερκούλιος, που με πολλή φροντίδα πρόσεχε την πόλη. Έβαλε να επισκευάσουν τη βιβλιοθήκη του Αδριανού. Συντήρησε πολλά κτίρια της αγοράς κι έκτισε το γυμνάσιο. Το στόλισαν με αγάλματα Τριτώνων και γιγάντων, που παλιά ήταν στο μουσείο του Αγρίππα. Υπήρχε ακόμη η Ακαδημία, όπου διδασκαν ονομαστοί φιλόσοφοι. Πλήθος οι άλλες σχολές της ρητορικής και της φιλοσοφίας. Στην Αθήνα δεν ίσχυαν τ' απαγορευτικά διατάγματα για το κλείσιμο των φιλοσοφικών σχολών, που με λαμπρότητα συνέχιζαν το έργο τους. Η φήμη και η δόξα της πόλης μαγνήτιζαν την ψυχή κάθε μορφωμένου ανθρώπου της εποχής. Όλοι ήθελαν να την επισκεφτούν, έστω και για μια φορά στη ζωή τους, όπως οι αρχαίοι την αρχαία Κόρινθο και οι σημερινοί μέχρι πριν μερικά χρόνια το Παρίσι.

Σπουδαία και ξεχωριστή φυσιογνωμία, ανάμεσα στους σοφιστές της εποχής, ήταν ο πατέρας της Αθηναΐδας Λεόντιος. Ονομαστός για την τέχνη του λόγου του και για τον πλούτο του.

Η ηρωίδα μας ήρθε στον κόσμο γύρω στο 400 μ.Χ. Μικρότερη απ' τ' αδέρφια

της, αλλά εξυπνότερη και ευφυέστερη. Τα πνευματικά της προσόντα βρίσκονταν σε τέλεια αρμονία με την εξαιρετική ομορφιά της. Εκπληκτική ομορφάδα και χάρη χαρακτήριζε την παρουσία της. Ο πατέρας καταλαβαίνοντας από τί θαυμάσιο υλικό ήταν πλασμένη η κόρη, φρόντισε να της δώσει ό,τι καλύτερο υπήρχε εκείνη την εποχή στο χώρο της γνώσης. Η μικρή ατέλειωτες ώρες σπούδαζε αρχαία ελληνική λογοτεχνία, ρητορική, μαθηματικά, αστρονομία. Παρακολούθησε όλες τις νεοπλατωνικές φιλοσοφικές δοξασίες. Μεγάλωσε μέσα σε μια σπάνια πνευματική ατμόσφαιρα ανθρωπιάς κι αλήθειας. Δεν άργησε ν' ασχοληθεί με την ποίηση από πολύ νωρίς.

Ο πατέρας της πέθανε αφήνοντας όλη την περιουσία του, στους δυο γιούς του Βαλεριανό και Γέσιο. Για τη θυγατέρα του έγραψε στη διαθήκη του τα εξής: «Στην πολυαγαπημένη μου κόρη, διατάζω να της μετρηθούν μόνο εκατό χρυσά νομίσματα. Για τις δυσκολίες της ζωής, θα έχει την καλή της τύχη, που είναι ανώτερη των άλλων γυναικών».

Το Λεόντιο μαζί με τη διδασκαλία του καλού λόγου και των αρχαίων κειμένων, τον απασχολούσε πολύ η κίνηση των άστρων και η μεταξύ τους σχέση. Ώρες ολόκληρες μελετούσε τον έναστρο θόλο. Κατάληγε σε συμπεράσματα για το μέλλον. Φαίνεται πως είχε προβλέψει τη μοίρα της. Η πίστη του αυτή, τον οδηγούσε να τη φροντίζει με ιδιαίτερη επιμέλεια, ώστε ν' ανταποκριθεί στον ιστορικό της ρόλο. Έδινε μεγαλύτερη αξία στα πνευματικά της προσόντα και στα θέλητά της, παρά στη δύναμη της περιουσίας του. Η Αθηναΐδα βέβαια, δεν ικανοποιήθηκε με τη διαθήκη του γονιού της. Τ' αδέρφια της αρνήθηκαν κάθε συζήτηση. Ούτε ν' ακούσουν. Το συμφέρον στάθηκε ανώτερο απ' την αδερφική αγάπη και το δικίο. Συγγενείς της τότε, τη συμβούλευσαν, να πάει στην Κωνσταντινούπολη και να ζητήσει ακρόαση απ' την Αυγούστα Πουλχερία. Έτσι θα μπορούσε να ρυθμίσει την υπόθεσή της. Πικραμένη αποφάσισε να ταξιδέψει, μια κι ήρθαν έτσι τα πράγματα.

Η Πουλχερία συμβαίλευε με το θεοδόσιο το μικρό ή καλλιγράφο, όπως τού 'χαν κολλήσει το παρατσούκλι. Ήταν γυναίκα με ισχυρή προσωπικότητα, πολιτική ικανότητα, αυστηρών χριστιανικών ποιηθίσεων, ενεργητική και φιλόδοξη. Είχε δημιουργήσει μαζί με τις τρεις μικρότερες αδερφές της, μια μοναστήρια ζωή μέσα στο παλάτι. Σα χαρακτήρας ήταν εντελώς αντίθετη απ' το θεοδόσιο, που ήταν γλυκομίλητος, συναισθηματικός, ευγενικός, προσηνής, πράος και του άρεσε ν' ασχολείται κι αυτός με τα γράμματα.

Η Αυγούστα εντυπωσιάστηκε απ' την Αθηναΐδα. Θαύμασε την ευφράδειά της, το σπινθηροβόλο πνεύμα της, την τεράστια μόρφωσή της και την ομορφιά της. Την άφηνε να μιλεί και την προκαλούσε, τάχα για περισσότερες πληροφορίες, για ν' ακούει τον ωραίο τόνο της φωνής της, τη σύνταξη και το πλούσιο λεξιλόγιό της σ' άσσηγη Αττική διάλεκτο.

Οι βυζαντινοί ιστορικοί την περιγράφουν «ασπροτάτη ως η χιών», «μεγαλόφθαλμον», «ουλοξανθόκομον», «σεμνόποδα», «εύρινα», «λεπτοχαρακτήρον», με σπάνια λογική και κρίση. Η Πουλχερία εκείνο τον καιρό, αναζητούσε μια κατάλληλη γυναίκα για τον αδελφό της. Την είδε σα δώρο τ' ουρανού. Σκέφτηκε, πως, αν διάλεγε εκείνη τη νύφη της, θα μπορούσε, να την εξουσιάζει και να την επηρεάζει, νιώθοντας ευγνωμοσύνη, επειδή θα την έκανε βασίλισσα. Μίλησε μ' ενθουσιασμό στο θεοδόσιο και του κίνησε το ενδιαφέρον, να δει αυτή, την τόσο εξαιρετική κοπέλα. Μυστικά λοιπόν, μαζί με το φίλο του Παυλίνο, πίσω απ' τα παραπετάσματα του χώρου ακροάσεων, θαύμασε κι αυτός τη χάρη και τα νιάτα της Αθηναΐδας κόρης. Ήταν, όπως είχε ονειρευτεί, τη μέλλουσα γυναίκα του. Είχε δηλώσει κάποτε στην Πουλχερία, πως θα παντρευόταν, εάν του εύρισκε σύζυγο, όμορφη, τόσο όμορφη, που να μην υπάρχει δεύτερη στη βασιλεύουσα. Και δεν τον ενδιέφερε, αν ήταν από βασιλικό αίμα ή θνητού ανθρώπου γέννημα. Επίσης την ήθελε υπερβολικά καλή, αγνή κι αξιοπρεπή. Αν δεν ήταν έτσι δεν είχε ανάγκη να παντρευτεί καμιά.

Δέχτηκε λοιπόν αμέσως, να την πάρει γυναίκα του. Λένε μερικοί ιστορικοί, πως υπήρχε μια διαφορά ηλικίας. Αυτός ήταν είκοσι χρονών κι εκείνη εικοσιεπτά. Αλλά σ' αυτή την περίοδο, δε φαίνεται τόσο η διαφορά. Στην τέταρτη δεκαετία αρχίζει έντονα του χρόνου το σκληρό πέρασμα και ιδιαίτερα στη γυναίκα. Άλλωστε η Αθηναΐδα λεπτή και δροσερή, όπως ήταν με ξεχωριστή ζωντάνια, έδειχνε πάντοτε μικρότερη σύμφωνα με τις περιγραφές των συγχρόνων της. Όμως είναι απίθανο να ήταν μεγαλύτερη. Η Πουλχερία δε θα την πρότεινε. Ο ιστορικός Νικηφόρος τη θεωρεί συνομήλικη του βασιλιά. Είκοσι χρονών κι οι δυο παντρεύτηκαν.

Η Αθηναΐδα διδάχτηκε το Χριστιανισμό από το πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Αττικό. Βαφτίστηκε και πήρε τ' όνομα Ευδοκία. Στις 7 Ιουλίου του 421 μ.Χ. έγιναν οι γάμοι. Κουμπάρος στάθηκε, ο αφερικός φίλος του Παυλίνος.

Τ' αδέρφια της φοβήθηκαν τόσο πολύ την εκδίκηση της αδερφής τους, που κρύφτηκαν για πολύ καιρό. Τώρα που έγινε βασίλισσα, σίγουρα θα ζητούσε τη δίκαιη τιμωρία τους. Τόσο την είχαν πικράνει κι απορρίψει. Αυτή, όμως κρατήθηκε πάνω απ' όλα αυτά. Αληθινά μεγαλόψυχη, με μυαλό ανοιχτό, σκέφτηκε, πως θα γίνονταν πολύτιμοι βοηθοί της, με την εκπαίδευση που είχαν και την εξυπνάδα που διέθεταν, μια και το πνεύμα ήταν χαρακτηριστικό γνώρισμα της οικογένειάς της. Τους βρήκε και τους τοποθέτησε στην κορυφή της διοίκησης. Ήξερε τώρα πια, πως αυτοί, θα στέκονταν πλάι της, γιατί η μακροθυμία και η συννώμη αποπλίζουν και στο τέλος, πώς να το κάνουμε, το αίμα νερό δε γίνεται.

Σ' ένα χρόνο η βασίλισσα γέννησε την κόρη της Ευδοξία. Έκανε άλλο ένα κοριτσάκι τη Φλακίλα, που πέθανε πολύ μικρούλα, γεγονός, που την πλήγωσε πολύ.

Στις 2 του Γενάρη του 423, ο αυτοκράτορας την έκανε Αυγούστα. Από τη στιγμή αυτή γίνεται ισότιμη με την κουνιάδα της. Οι δυο γυναίκες κυβερνούν την αυτοκρατορία. Δυνατές, μ' έντονη προσωπικότητα οπωσδήποτε θα 'ρθουν σε σύγκρουση. Έχουν αντίθετη ανατροφή, μόρφωση και κυρίως νοοτροπία.

Στο ιερό και θεοφύλακτο Παλάτιο, που 'χε κτίσει ο Μεγάλος Κωνσταντίνος, ένιωθε να καταπιέζεται. Από τη μια ο τεράστιος όγκος του, με τους πολλούς εσωτερικούς χώρους και το πλήθος των

ετερόκλιτων ανθρώπων, που ο ένας κατασκοπεύει τον άλλο κι απ' την άλλη η τρομερή θρησκοληψία και θρησκομανία της Πουλχερίας, είχαν μεταβάλει το ρυθμό της ζωής σε καλογεριστικό. Συνηθισμένη να ζει στ' απλό και ηλιόχαρο αθηναϊκό σπίτι, κάτω απ' ένα ουρανό γελαστό σα παιδί, ένιωθε ξεκομμένη και πολλές φορές θλιμμένη.

Με την παρέμβασή της ο θεοδόσιος αλάφρυνε τη βαριά φορολογία που πλήρωναν οι Αθηναίοι. Ποτέ δεν ξεχνάει την ιδιαίτερη πατρίδα της και τις ρίζες της. Βοήθησε στον εκχριστιανισμό της Αθήνας, αλλά και στη διάσωση των μνημείων της. Η παράδοση λέει, πως ίδρυσε 12 χριστιανικούς ναούς. Ο Παρθενώνας πρέπει στην εποχή της να μετατράπηκε σε τρικλίνη βασιλική, αφιερωμένη στη «θεού Σοφία». Αργότερα έγινε η Παναγία η Αθηνιώτισσα. Μπορεί σήμερα εμείς να μην εγκρίνουμε αυτή τη μετατροπή. Η Αθηναΐδα μ' αυτόν τον τρόπο θέλησε να προστατεύσει το υπέροχο μνημείο απ' το φανατισμό των Χριστιανών, που στην Αλεξάνδρεια κατάστρεψαν κι έκαψαν αριστουργήματα τέχνης και δε δίστασαν να κομματιάσουν την περίφημη φιλόσοφο και μαθηματικό Υπατία, όταν πατριάρχης ήταν ο Κύριλλος. Κι αυτά έγιναν ακριβώς την εποχή της Αθηναΐδας, όταν ακόμη δεν είχε τόση εξουσία, που να εξουδετερώνει τη δύναμη της Πουλχερίας. Η Υπατία ήταν κόρη του μαθηματικού θέωνα. Η φήμη της έφτανε σ' όλο τον τότε ελληνικό χώρο. Την τιμούσαν οι μαθητές της. Ανάμεσα σ' αυτούς ξεχωριστή θέση έχουν ο Συνέσιος κι ο ποιητής Παλαδάς. Σ' ένα του επίγραμμα γράφει: «Υπατία σεμνή, των λόγων ευμορφία άχραντο άστρον της σοφής παιδεύσεως». Ο Σουΐδας λέει, πως ο φόνος της δίκαιης και συνετής Υπατίας έφερε πόνο μεγάλο και ντροπή στην πατρίδα».

Υπήρχε ένα διάταγμα της Πουλχερίας του 423, που όριζε θανατική ποινή, για το αυτόφορο αδίκημα της ειδωλολατρείας. Η Αθηναΐδα με προσοχή μεγάλη και πολιτικότητα σπάνια, ζητάει απ' τον άντρα της, να μετατρέψει τη θανατική ποινή σ' εξορία. Τον παρακαλεί να δείξει ανοχή στους ειρηνικούς αλλόπιστους. Και για πρώτη φορά, απ' την εποχή του μεγάλου θεοδοσίου, ρωμαίος Αύγουστος δεν καταδικάζει σε θάνατο τους εθνικούς, που λατρεύουν δημόσια τους θεούς τους. Επίσης δεν καταστρέφει τους αρχαίους

ναούς, αλλά τους αγιάζει, γιατί σκέφτεται πάντοτε την αγαπημένη του γυναίκα και την καταγωγή της.

Η Αθηναΐδα-Ευδοκία μείωσε σημαντικά τις φορολογικές επιβαρύνσεις της διοίκησης Μακεδονίας. Άλλαξε την αυτοκρατορική πολιτική απέναντι στη μεγάλη ιδιοκτησία, βοηθώντας τις ασθενέστερες τάξεις. Αυτό της στοιχισε μεγάλη εχθρότητα από μέρους των πλουσίων και των αρχόντων, που θ' αγωνίζονταν αργότερα για την εξόντωσή της.

Το έργο όμως που άφησε αιώνιο μνημόσυνο στη μνήμη της, ήταν το Πανδιδακτήριο της Κων/λεως. Ένα είδος πανεπιστημίου για την εποχή εκείνη. Η πόλη δεν είχε εκπαιδευτική παράδοση. Η ανώτατη εκπαίδευση παρεχόταν από δασκάλους, που δίδασκαν ίπτε στα σπίτια των μαθητών τους και πότε σε δημόσιους χώρους με υπερβολική αμοιβή. Η σημασία της ίδρυσης του πανεπιστημίου είναι φανερή. Η Κων/πολη δε θα ήταν μόνο διοικητικό κέντρο, αλλά κι η πνευματική πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. Για την επάνδρωσή του ήρθαν δάσκαλοι και σοφοί απ' την Αθήνα για τα μαθήματα ρητορικής και φιλοσοφίας. Υπερτερούσαν οι δάσκαλοι με ελληνική παιδεία. Υπήρχαν 31 έδρες. Δέκα για την ελληνική γραμματική, δέκα για τη λατινική, τρεις για τη λατινική ρητορική, πέντε για την ελληνική, μια για τη φιλοσοφία και δυο για το δίκαιο. Ξεχώριζαν οι Έλληνες εθνικοί διδάσκαλοι Λάχαρης, Ελλάδιος και Ολυμπόδωρος. Αυτό μαρτυρούσε τον πολιτιστικό χαρακτήρα του ανατολικού ρωμαϊκού κράτους.

Οι δικαστές δεν μπορούσαν να δουλέψουν σωστά, γιατί υπήρχε χάος στη νομοθεσία. Οι διατάξεις και οι γνωματεύσεις των ηγεμόνων συγκρούονταν κι ήταν όλο αντιφάσεις. Έτσι έγινε μια επιτροπή από νομομαθείς, που εργάστηκαν εννιά χρόνια για να ολοκληρώσουν το θεοδοσιανό Κώδικα. Δεν ήταν τέλειος, αλλά βοήθησε πολύ τη δικαιοσύνη και βρέθηκε μια άκρη στο σκόρπισμα των νόμων. Απ' αυτό σώζονται έντεκα βιβλία. Ήταν 16. Επηρέασε τη νομοθεσία όλων των βαρβαρικών εθνών της Δύσης, γιατί επέζησε και μετά τη διάλυση του δυτικού Ρωμαϊκού κράτους.

Η Αθηναΐδα-Ευδοκία επιβλήθηκε με τον καιρό. Κατόρθωσε να συγκεντρώσει γύρω της πιστούς και αφοσιωμένους φίλους, όπως τον Παυλίνο, τον Κύρο τον Πανοπολίτη, το Νάνο Πανοπολίτη και πολ-

λους μορφωμένους επισκόπους. Δημιούργησε ένα ισχυρό κόμμα, που επηρέαζε άμεσα τον αυτοκράτορα και αντιπολιτευόταν το κόμμα της Πουλχερίας, χωρίς φανατισμό κι ανοιχτή διαμάχη. Αλλά παρ' όλη την προσοχή και τη διπλωματικότητα της, οι δυο μερίδες δεν άργησαν να συγκρουστούν. Φοβερό ρόλο στη σύγκρουση έπαιξε ο ευνούχος Χρυσάφιος. Φιλοδοξούσε να μονοπωλήσει την κηδαιμονία του άβολου βασιλιά. Πρώτο εμπόδιο σ' αυτό τον σκοπό του, έβλεπε την Πουλχερία και στόχος του έγινε αυτή, μέχρι, που απούρθηκε σε μοναστήρι.

Την εποχή αυτή παρουσιάστηκε η αίρεση του Νεστορίου (μονοφυσίτες). Τόσο η Αυγούστα, όσο κι ο Αύγουστος τάχθηκαν αποκάλυπτα με το μέρος του. Παρ' ολίγο να την επιβάλλουν με σύνοδο, αν δεν αντιδρούσε ο πατριάρχης Αλεξανδρείας Κύριλλος, ερχόμενος στη συγκέντρωση με ψηλόσωμους, ροπαλοφόρους καλόγερους. Μ' αυτόν τον τρόπο κατατρόμαξε τους άλλους συνοδικούς κι ενώ ήταν με το Νεστόριο υπαναχώρησαν.

Το 437 πάντρεψε την κόρη της Ευδοξία με τον Ουαλεντιανό, αυτοκράτορα του Δυτικού ρωμαϊκού κράτους. Γι' αυτό το γάμο χάρηκε πολύ. Φιλοδοξούσε να ενώσει τις δυο αυτοκρατορίες και να ξαναγίνει το απέραντο κράτος του Μεγάλου Κων/νου. Το θεώρησε το πάντρεμα αυτό, δική της προσωπική επιτυχία. Το 438 επισκέφεται τους Αγίους Τόπους, γιατί το είχε τάξιμο. Περνάει πρώτα απ' την Αντιόχεια, που ήταν τότε το μεγαλύτερο ελληνικό κέντρο της Συρίας κι όλης της Ασίας. Ανέβηκε πάνω σε δίφρο βασιλικό αλόχρυσο, με πολύτιμες πέτρες στολισμένο, για να περάσει απ' τον κεντρικό δρόμο της πόλης. Έλεγε πως δεν προχωρούσε μια βασίλισσα, αλλά μια θεά. Δεν ήταν μόνο η λαμπρότητα της Αυγούστας, αλλά κι η γυναικεία ομορφιά της, σ' όλη της την αίγλη. Οι Αντιοχείς παραληρούσαν. Της έκαναν μια υποδοχή απ' τις πιο λαμπρές, απ' τις πιο πανηγυρικές. Σύσσωμος ο λαός κατέβηκε να δει αυτή τη σπουδαία, ωραία και μορφωμένη αυτοκράτειρα, που τόσο ευεργετική απλωνόταν η παρουσία της στην αυτοκρατορία. Η πόλη έζησε μοναδικές στιγμές χαράς κι η Αθηναΐδα-Ευδοκία αξέχαστες ώρες, που 'μειναν για πάντα χαραγμένες στη μνήμη της. Ήταν σαν ένα λαμπρό έπαθλο η μεγαλειώδης αυτή υποδοχή, στις τόσες της προσπάθειες, για την πολιτιστική παντρεία του ελληνικού

και χριστιανικού πνεύματος. Η γυναίκα αυτή έχει σπουδάσει όσο κανένας άλλος το βασιλείο της. Τον πολιτισμό και την ιστορία της κάθε χώρας, που συνθέτει το απέραντο κράτος της. Πώς να μη γνωρίζει την τρίτη πόλη της επικράτειας! Απαγγέλει αυτοσχέδιο λόγο, που τελειώνει με το στίχο του Ομήρου: «Υμετέρης γενεής τε και αίματος εύχομαι είναι». Μέσα της ξύπνησε για λίγο όλος ο αρχαίος κόσμος της. Όλη η ελληνική παιδεία της. Ότι μικρομάθειες δε μεγαλοαφήνει. Όσες επιρροές κι αν δεχθείς μέσα σου, μένουν οι καταβολές και το περιβάλλον, που τις γαλούχησε. Οι Αντιοχείς είχαν ελληνική καταγωγή γι' αυτό τους είπε: «Υμετέρης γενεής».

Ενθουσιασμένη σκορπάει το χρήμα για την ωραία ελληνική πόλη χωρίς λύπηση. Έκτισε νέα βιολική, επισκεύασε τα λουτρά, ενίσχυσε το σιτωνικό ταμείο και την επέκταση των τειχών. Οι Αντιοχείς της έκαναν χρυσή εικόνα στο βουλευτήριο και χάλκινο ενδριάντα στο μουσείο.

Κάποτε πήρε το δρόμο για τα Ιεροσόλυμα. Δεν της έκανε καρδιά ν' αφήσει την πλούσια, αρχοντική και πνευματική Αντιόχεια. Στους Αγίους Τόπους ξαναβρήκε το χριστιανικό ρυθμό της. Ένωσε ίσως τύψεις για την προσωρινή διαφυγή στον κόσμο της νεότητάς της, γιατί βλέπουμε πως, με ιδιαίτερη φλόγα ρίχνεται στις ευλαβικές πράξεις. Έκτισε την εκκλησία του Αγία Στεφάνου. Ίδρυσε μοναστήρια και παρεκκλήσια και σκόρπισε άφθονα χρήματα για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Οχύρωσε την ιερή πόλη. Έμεινε έναν ολόκληρο χρόνο. Όταν γύρισε στη Βασιλεύουσα έφερε μαζί της τα κόκκαλα του Αγίου Στεφάνου και μέρος απ' τις αλυσίδες του αποστόλου Πέτρου.

Βρίσκεται στο ζενίθ του θριάμβου της. Σ' όλες τις επικίρες θέσεις στη διοίκηση της αυτοκρατορίας βρίσκονταν αφοσιωμένοι πολιτικοί της φίλοι. Με τη βοήθεια του Κύρου Πανοπολίτη καθιερώνει την ελληνική γλώσσα στη σύνταξη των διαθηκών και στην απονομή της δικαιοσύνης, που ως τότε, το μονοπώλειο τόχε η λατινική. Έδωσε χρήματα πολλά, έχοντας και τη θερμή υποστήριξη του βασιλιά, για την κάνει απρόσιτη σε κάθε επιβουλή. Δεν υπήρχε νέος ή γέρος χωρίς δουλειά. Μια οικονομική άνθηση υπήρχε σ' όλη την αυτοκρατορία, γιατί παντού κάτι φτιαχνόταν.

Ο Χρυσάφιος μένεται. Πότε επιτέλους θα κυβερνήσει; Ο χρόνος περνάει και βρίσκεται στο περιθώριο απ' την Αθηναΐδα-Ευδοκία. Συμμαχεί με την Πουλχερία, που αυτός ο ίδιος έχει εξουδετερώσει. Αρχίζουν οι ραδιουργίες και οι μηχανοραφίες. Ο Ευνούχος κατηγορεί τη βασίλισσα, πως έχει ερωτικές σχέσεις με τον παιδικό φίλο του αυτοκράτορα, τον Παυλίνο. Αιτία στάθηκε ένα μεγάλο κι ωραίο μήλο της Φρυγίας. Αυτό το φρούτο έχει παίξει καθοριστικό ρόλο στη ζωή της ανθρωπότητας. Μήλο έδωσε το φίδι στην Εύα. Ο Πάρης στην Αφροδίτη. Για ένα μήλο η Αθηναΐδα έχασε την αγάπη του θεοδοσίου και η Κασσιανή το θρόνο του Βυζαντίου. Ο Παυλίνος ήταν άρρωστος και δεν ακολούθησε το βασιλιά τα θεοφάνεια στην εκκλησία. Στο δρόμο ένας άνθρωπος του λαού, του πρόσφερε το ωραίο μήλο. Ο αυτοκράτορας πάντα ερωτευμένος το 'στειλε στη γυναίκα του. Εκείνη στον Παυλίνο, για να τον ευχαριστήσει, επειδή ήταν άρρωστος. Ο Παυλίνος το στέλνει στο θεοδοσίο, για να του δώσει χαρά με τη σειρά του. Ο Χρυσάφιος βάζει υποψίες στο βασιλιά για τη βασίλισσα, που με ελικρίνεια του λέει, πως το μήλο το έστειλε στον Παυλίνο, τον καλύτερο φίλο τους. Όμως το σαράκι της ζήλειας ροκανίζει την ψυχή του θεοδοσίου. Μετά όλα παίρνουν τον κατήφορο.

Πίστεψε τις κατηγορίες. Οργίζεται φοβερά και τυφλωμένος απ' το θυμό του εξορίζει τον Παυλίνο κι αργότερα βάζει να τον δολοφονήσουν. Ο Κύρος Πανοπολίτης πέφτει σε δυσμένεια. Όλοι οι άνθρωποι της Αυγούστας παραμερίζονται. Μια γενική αναστάτωση επικρατεί. Ανάξιοι άνθρωποι μπαίνουν σ' επίζηλες θέσεις. Σπρωγμένος απ' την αδιαλεξία της αδερφής του Πουλχερίας, πήρε αυστηρά μέτρα εναντίον των εθνικών με ειδικά διατάγματα. Μετέφερε καλλιτεχνήματα απ' την Αθήνα για να στολίσει την Κων/πολη. Το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθίνας τότε αρπάχτηκε. Ο αρχιεπίσκοπος Καισαρείας Αρέθας, μας άφησε τη μαρτυρία, ότι μέχρι τις αρχές του 10ου αιώνα μ.Χ. στόλιζε την πρόσοψη του βουλευτηρίου.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ